

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการอ่าน คติวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่าน คติวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด พัฒนาการอ่าน คติวิเคราะห์
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน คติวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาการอ่าน คติวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่าน คติวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.48/84.05 แสดงว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ (80/80) ที่ตั้งไว้

2. คำนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7386 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.86

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.21$)

อภิปรายผล

การพัฒนาการอ่าน คติวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายผลดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่าน คติวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.48/84.05 แสดงว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ (80/80) ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้มีการวางแผนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่าน คติวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างเป็นขั้นตอน โดยมีการศึกษาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อทำความเข้าใจกับความสำคัญของภาษาไทย สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คุณภาพของผู้เรียน คำอธิบายรายวิชา แนวทางการวัดและประเมินผลของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5-10) และศึกษาเนื้อหาการอ่าน การคติวิเคราะห์ จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยนำมาวิเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ที่มีความเหมาะสมจากการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและการนำไปทดลองใช้ก่อน นำมาใช้จริงกับกับกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขอีก เพื่อให้ได้คุณภาพก่อนจะนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง ทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด นักเรียนสามารถเข้าใจและสรุปสิ่งที่สังเกตโดยการจดจำเนกสิ่งนั้นเข้ากลุ่มหรือประเภทได้ โดยใช้คุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจัดเข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2542 : 30) กล่าวว่า การใช้แผนที่ความคิดรูปแบบต่าง ๆ จะทำให้เห็นภาพรวมทั้งหมด เห็น

ความสัมพันธ์ของความคิดรบบยอดต่าง ๆ ซึ่งทำให้ความคิดยืดหยุ่นและเห็นภาพข้อเท็จจริงชัดเจน สามารถเก็บไว้ในหน่วยความจำได้ง่าย จึงทำให้ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าเกณฑ์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสมทรง เหมวัล (2549 : 72-96) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกลุ่มที่ใช้แผนผังความคิด พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกลุ่มที่ใช้แผนผังความคิด มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.66/81.75 สอดคล้องกับชิดารัตน์ เจตินัย (2551 : 67 -71) ได้ศึกษาการสร้างแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ่านสาระภาษาไทย เรื่องผลการอ่านจับใจความภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิดและเกม ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.08/82.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการจัดการเรียนรู้อ่านโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7386 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.86 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการจัดการจัดการเรียนรู้อ่านโดยใช้แผนผังความคิด เป็นการจัดการจัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระการผลิตสื่อและใช้สื่ออย่างหลากหลาย ใช้สื่อเหมาะสม ได้ฝึกการอ่าน ฝึกคิดวิเคราะห์ ฝึกเขียนจากการทำแบบฝึกกิจกรรมที่หลากหลาย ได้เรียนรู้จากการคิด ช่วยการจำ ได้ฝึกฝนจนเกิดความเคยชินเรียนอย่างสนุกสนาน ความเพลิดเพลินกับการอ่าน และสนุกกับการทำกิจกรรมด้วยแผนผังความคิด รวมถึงการวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน การทำแบบฝึกการทำแบบทดสอบประจำแผน นักเรียนมีส่วนร่วมและกล้าแสดงออกในการร่วมกิจกรรม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์การใช้ภาษาสื่อสาร เพราะแผนผังความคิดช่วยให้สรุปเรื่องที่อ่านได้ง่ายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับวิสาข์ จิตวัตร (2545 : 1) อธิบายว่าแผนที่ความคิดคือ เครื่องมือที่ใช้ในการจัดรวบรวม สรุปและแสดงความคิดหรือข้อมูลสำคัญในรูปของแผนภูมิหรือภาพจึงส่งผลให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง มีความสวยงาม สร้างองค์ความรู้ให้กับนักเรียนได้ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของชิดารัตน์ เจตินัย (2551 : 67 -71) ได้ศึกษาการสร้างแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ่านสาระภาษาไทย เรื่องผลการอ่านจับใจความภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิดและเกม ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อ่านจับใจความภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิดและเกม ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน 0.6567 แสดงว่าผู้เรียนมี

ความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 65.67

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมโดยใช้แผนผังความคิดเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย โดยการให้นักเรียนฝึกคิดอย่างอิสระ การคิดสัมพันธ์เชื่อมโยงจัดระบบความคิดแตกกิ่งความคิดในเรื่องที่อ่านด้วยการจัดเรียงลำดับความคิดหลัก ตามด้วยความคิดรอง เป็นการจัดลำดับเค้าโครงความคิดของเรื่องที่อ่าน เพื่อให้เป็นแนวทางในการอ่าน ดังที่สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2532 : 28 ; อ้างถึงใน สุนิสาณ กลาง. 2542 : 6) กล่าวว่า การเขียนแผนที่ความคิด หลังการอ่านจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น เพราะเมื่อดูแผนที่จะทำให้มองเห็นภาพ ซึ่งช่วยให้จำหรือระลึกเรื่องที่อ่านได้มากกว่าการจำเนื้อเรื่องทั้งหมด จึงส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.21$) ที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมโดยใช้แผนผังความคิด เป็นการจัดกิจกรรมการอ่านที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยเน้นให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย มีการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับผู้สอน โดยผู้สอนจะซักถามสร้างความเข้าใจในกิจกรรมทุกขั้นตอน นักเรียนได้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้ เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจในการวิเคราะห์สิ่งที่อ่านจนสามารถสรุปเรื่อง ข้อคิด และถ่ายทอดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้โดยตลอดทำให้ตนเองมีความสุข เกิดความภาคภูมิใจและมีความพึงพอใจต่อสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมยศ นาวิการ (2545 : 155) อธิบายว่า ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จ จะต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนภาษาไทยด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมทรง เหมวัต (2549 : 72-96) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกลุ่มที่ใช้แผนผังความคิด พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้อาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วย

กลุ่มที่ใช้แผนผังความคิด ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับธิดารัตน์ เจตินัย (2551 : 67 -71) ได้ศึกษาการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย เรื่องผลการอ่านจับใจความภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิดและเกม ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องผลการอ่านจับใจความภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิดและเกม ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด ควรให้ออกาสนักเรียน ได้แสดงผลงานของตนเองอย่างเหมาะสมทั้งในชั้นเรียนและ นอกชั้นเรียนตาม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นความสนใจและเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาผลงานในครั้งต่อไป

1.2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างใกล้ชิด และใช้หลักจิตวิทยาช่วยในการดำเนินการทดลอง เช่น การสร้างความสนใจ และเห็นความสำคัญในการที่จะพัฒนางานการอ่าน การคิดวิเคราะห์ให้มากยิ่งขึ้น

1.3 ระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนปานกลางและเรียนอ่อน คอยแนะนำ ให้กำลังใจ และเสริมแรงทางบวกแก่นักเรียน

1.4 การนำเสนอผลงาน ควรพยายามส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงาน

1.5 การประเมินผลงาน ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเองและเพื่อนในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังความคิดในการสอนอ่าน คิดวิเคราะห์กับตัวแปรอื่น เช่น การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือความคงทนในการเรียนรู้

2.2 ควรทำการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดในเนื้อหาอื่น วิชาอื่น หรือชั้นอื่น

2.3 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบวิธีการจัดกิจกรรมโดยใช้แผนผังความคิด
ร่วมกับเทคนิคอื่น เช่น เทคนิค SW และ IH เทคนิคการคิดแบบหมวด 6 ใบ เทคนิคการ
คิดนอกกรอบ เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างผลของการจัดกิจกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY